

La Vitel·la, un mar de lectures

El Racó dels Contes va tancar. Gemma Garcia va veure un cartell que ho anunciava a la porta de la llibreria de la plaça de Víctor Català de l'Escala. Va comentar la notícia mentre sopava amb la família. «Un poble sense forn ni llibreria no és un poble», va etzibar el seu gendre, tot parafrasejant la frase de Pepita Figueras, mare del poeta Enric Casasses. I en aquell moment es va decidir a obrir la Vitella. La seva primera ubicació fou al carrer d'Enric Serra, i avui la trobem a tocar de la platja de les barques, al carrer del Port.

Text > JORDI DORCA

A bans de llibretera, la Gemma va ser (i ho continua sent) editora, i encara abans, treballadora al Servei de Publicacions de la Biblioteca de la Universitat de Girona i a l'Institut de Llengua i Cultures

Catalanes de la mateixa universitat. Mentre treballava a la UdG es va embranchar en un màster en edició a la Universitat Pompeu Fabra, i va dirigir el seu camí cap a la feina d'editora. El juny del 2006 va néixer Edicions Vitel·la, encara avui acti-

va. M'ensenya el llibre pòstum de Teresa d'Arenys que acaba d'editar, i que la mateixa autora només volia publicar amb Vitel·la. El mostra orgullosa i em diu: «El text és molt bo», i jo hi afegeixo que l'edició és magnífica.

>> L'aparador de la Llibreria Vitel·la a l'Escala. (Foto: LLIBRERIA VITEL·LA)

>> Autores i autors signant els seus llibres pel Sant Jordi del 2024 a la Llibreria Vitel·la. (Foto: LLIBRERIA VITEL·LA)

El trasllat al carrer del Port i l'avenç a Palafrugell

A la ubicació actual, s'hi van traslladar el juny del 2020. Canviar una oficina bancària per una llibreria és una idea amb moltes possibilitats metafòriques. Allà on abans s'actualitzaven llibretes d'estalvi, es concedien crèdits, hipoteques i es pagaven rebuts, s'ha omplert de literatura. Uns grans finestrals fan que la llum hi entri i que la gent que passeja pel centre de l'Escala hi trobi un lloc per perdre's buscant lectures. La Gemma sempre està al cas de què es publica. Llegeix molt i pregunta als clients què els ha agradat del que han llegit últimament. Fa el que ha de fer una llibretera: tenir curiositat, interès i entusiasme.

La idea era inaugurar per Sant Jordi del 2020, però el confinament a causa de la covid-19 ho va impedir. Per no perdre la temporada d'estiu, es va decidir obrir el mes de juny. Amb una nit es van traslladar els llibres i els mobles readaptats de l'antiga seu i, finalment, van poder obrir aquell estiu, en què de mica en mica ens deixaven tornar a ser nosaltres mateixos.

En aquells moments, la Gemma s'havia decidit a obrir una Vitel·la a Palafrugell. Van ser mesos de reformes. Ho tenia tot a punt per inaugurar-la el 22 de març. Deu dies abans, es va iniciar el confinament i aquella obertura es va haver de posposar fins al mes d'agost. Sabia que aquell projecte naixia coix i que seria difícil arrencar amb tants elements adversos, però, com diu ella, «si havia de morir ho havia de fer com una heroïna». Recorda aquells temps com a molt durs, massa. Can-

sament físic i moltes preocupacions. Al cap de dos anys de compaginar els dos llocs va decidir centrar-se en la de l'Escala i abandonar el projecte. Ara la llibreria és la Nollegiu Mediterrània, i la regenten les mateixes persones que la seva homònima del Poblenou de Barcelona.

Paradoxalment, la pandèmia també va deixar algunes coses positives: «Totes les llibreries de Catalunya vam tenir dos anys molt bons després del confinament. En la pandèmia vam ser el col·lectiu cultural més beneficiat. La gent ens va ajudar molt, per exemple, amb les llibreries obertes. També

Ha aconseguit captar una comunitat de lectors molt fidel que ha incorporat al seu temps d'oci passar per la llibreria

>> Damià Bardera en la presentació del seu llibre Incompetències bàsiques a la Llibreria Vitel·la. (Foto: LLIBRERIA VITEL·LA)

Les sortides literàries en barca són l'acte estrella i més sorprenent de la llibreria. Un recorregut fet a mida per a aquells a qui els agraden els llibres i el mar.

vam notar que va canviar l'hàbit lector i molta gent, que potser havia deixat de llegir, es va reenganxar a la lectura i no ho ha deixat».

La Vitel·la més vital

Les temporades d'estiu són l'època de batre per a la llibreria. Es multiplica la població de l'Escala per set, i augmenten els clients; ara bé, això no la converteix en una llibreria de temporada. La resta de l'any ha aconseguit captar una comunitat de lectors molt fidel, sobretot gent que hi té la segona residència, que han incorporat al seu temps d'oci passar per la llibreria. Compren, busquen, i si no troben el llibre que volen, l'encarreguen per a la setmana següent. Els agrada parlar de llibres i també assisteixen a les presentacions que va programant al llarg de l'any. El dia que la vaig visitar, aquella mateixa tarda, tenia un acte amb Pilarín Bayés i Josep Maria Fonalleras que va ser tot un èxit.

Però no només fa presentacions a la llibreria. A les ruïnes d'Empúries, als jardins de la muralla, un lloc fantàstic i amb unes vistes privilegiades, hi programa una xerrada literària i una lectura dramatitzada per inaugurar l'estiu. Sempre han d'estar vinculades al món clàssic o als humanistes europeus.

Les sortides literàries en barca són l'acte estrella i més sorprenent de la llibreria. Un recorregut fet a mida per a aquells a qui els agraden els llibres i el mar. Surten a les vuit del port, naveguen durant vint minuts, fondegen, enceten el cava i comença la presentació mentre el sol declina. Les van iniciar a Palafrugell amb l'empresa Triton i des de fa un any surten des de l'Escala amb l'empresa Mare Nostrum. Aquest darrer any va fer tres llibres relacionats amb el poble (*Un cor furtiu*, la bi-

>> El filòsof Josep Maria Esquirol i l'editora de Quaderns Crema Sandra Ollo presentant el llibre *L'escola de l'ànima, a les ruïnes d'Empúries*, el 29 de juny de 2024. (Foto: LLIBRERIA VITEL·LA)

>> Xavier Pla parlant del seu llibre *Un cor furtiu*, la biografia de Josep Pla, en una de les sortides literàries en barca. (Foto: LLIBRERIA VITEL·LA)

ografia de Josep Pla de Xavier Pla; *Ti-beri Cèsar* de Núria Cadenes i *Vent de grop* d'Aurora Bertrana) i la celebració d'«Els Nostres Clàssics» de Barcino. Sílvia Bel va declamar Rosselló-Pòrcel acompanyada per l'acordió de Jordi Cabarrocas. Les barques s'omplen de seguida i ja es planteja augmentar la freqüència d'aquests actes per assu-
mir-ne la demanda.

La Gemma diu que Vitel·la no és res més que una petita llibreria de poble i que té «molta sort que grans autores i autors vulguin venir a presentar els seus llibres aquí». La sort també es treballa. Per cert, una *vitel·la* és un pergamí de qualitat superior, que es caracteritza per una gran finor i blancor. Com l'anell al dit.